

Aleksandar Milenković

GRUPA BANAT, Slike

Galerija Muzeja grada Vršca, mart 2008.

Autori iz Pančeva, dvojica iz Zrenjanina i po jedan autor iz Vršca, Kovina, Barande i Opova... udruženo nastupaju u galerijama Vršca, Novog Sada i Beograda. U katalogu Pal Dačov nam objašnjava da ova neformalna grupa nema pretenzije da generalno predstavi likovne umetnike Banata, još manje da ova regija bude isključivo izvorište slikarskih motiva. Nije bitno, ali ostaje nepoznanica šta je uslovilo da se baš ovi umetnici povežu? Jer, upadljiva je razlika u stilskoj, tematskoj i likovnoestetskoj kategorijalnosti njihovih ostvarenja. U totalitetu izložbe, ta razlika značajno intenzivira pažnju publike i istovremeno daje šansu stručnjacima da iz svega viđenog izvuku određene konotacije o stanju i o dometima u domaćoj likovnoj sferi. Grubom podelom uočavamo tri stilske orijentacije – apstrakciju, ekspresionizam i real-figuraciju. S tim što pojedini autori, odnosno slike, povezuju granične stilske derivate ili sadrže posebnost koja autore prepoznatljivo profiluše u pozitivnom ili, pak, negativnom smislu. Apstrakcija Nade Denić ostvaruje efekte upornim ponavljanjem odabranog likovnog znaka. Taj uhodani sadržajni i kompozicioni perpetuum mobile umetnica povremeno poentira geometrijskom figurom u kontrastnom tonu. Milan Jakšić pripada istom jatu slikara. Na podlozi satkanom od amorfnih i proizvoljno integrisanih poteza i tonova, autor gradi apstraktne vizije čija je osnovna karakteristika to što sistematski izbegava vezu sa figuracijom i smislenim sižeom prizora. Najekstremniji u ovoj vrsti samozadovoljnog negiranja klasičnih likovnih pojmova narančije, motiva, crteža i kompozicije pokazuje se Pal Dečov istrajavanjem u kreiranju poentilistički ujednačenih mustri tekstilnog dizajna. Ovaj pristup i skromni vizuelni efekti nisu u stanju da suzbiju ravnodušnost posmatrača. Za razliku od tri opisane enformel šarenice, furiozno nabacani pramenovi crno-bele grafike predstavljaju Jovana Arsenijevića kao neumornog istraživača apstraktne galaksije u kojoj, gle čuda, ima mesta i za normalne ljudske figure. Zanimljiv primer dileme slikara koji plaća danak aktuelnim strujanjima, ne želeći da popali mostove koji ga vezuju za staru dobru figuraciju.

PEJZAŽI, AKTOVI, PORTRETI...

Kao da su pod lelujavom polarnom aurorom, energično klesani pejzaži Čedomira Kesića uspevaju da u likovno i koloristički živahnoj odori objedine ekspresionistički grif sa optičkim fenomenom impresionizma. Uočljiva je sposobnost autora da uravnoteži sve glavne supstitute slike na način koji izvire iz osnovnih postulata likovne umetnosti, kao i da formira sopstveni stil izražavanja. Kao kontrapunkt Kesićevim stenovitim klisurama i sedimentnim čuvcima

deluje bujna ravničarska vegetacija Nade Onjin Žužić. U toploj pastelnoj gami, pejzaži ravničarske pastorale kao da odišu blagošću lične intime i mentaliteta življa ovog podneblja. Odsustvo ljudskih figura, visoke vegetacije i objekata bilo koje vrste inicira pitanje – da li je to svesna namera autorke da ostane verna juvenilnom pejzažu, kao inicijumu ležernog variranja ustaljene tonske palete? Postojan u svom opredelenju da figuraciju podvrgne ličnom likovnoestetskom prosedeu, Tomislav Suhecki ekspresivno nam oživljava čula ženskim aktovima, sve u kontekstu koji senzibiliše svakog posmatrača ponaosob, erotikom ili konotacijom. Autor pravi izlet u trodimenzionalnu spekulaciju... duž širokih ramova slika ispisane su poruke i sentence kojim autor nastoji da verbalno objasni neke predilekcije koje, razumljivo, nisu čitljive posredstvom likovnog medijuma. Zaokružujući ovaj gest Suhecki na dve ukrštene četkice nabija po pet-šest sasvim iscedenih tuba sa šeretskim potpisom - "ražnjići za kritičare". Hvala mu i na tome! Njih će tokom aprila 2008 ostaviti nedirnute oni kritičari koji se drže Velikog posta pred Uskrs. Ateisti neka se slobodno posluže!

Milanko Mandić se predstavio kao kvalitetan portretista koji podjednako uspešno reprodukuje fizionomije savremenih i istorijskih ličnosti. Jedan je od retkih školovanih slikara koji se ne stidi da pokaže da je realizam (od neprevaziđene renesanse do "prevaziđenog" akademizma) upravo ono što se usavršava na Akademijama. Kada se zna da je disciplina portreta krucijalni dokaz slikarskog talenta tj. da u toj disciplini nema šmire i ispraznih filozofiranja na temu slobode stilske opredelenja, tada Milanko zaslužuje pohvale stručnjaka i izraze zadovoljstva najšire publike.

PRIMERI SPEKULATIVNE KREATIVNOSTI

Potpuno opčinjen (ili – uspavan!) sopstvenim najvišim učinkom u sferi akvarela, Zdravko Mandić kao da ne pokazuje nameru da se oslobodi likovnotematskog manirizma. U bukvalnom smislu već viđeni, uvek isti aranžmani i tavana atmosfera. Obavezno leđima okrenute, klonirane siluete čikica, na biciklima ili pešice, tumaraju po magli. Slike emaniraju visoki likovni artizam iako im je tematika svedena na najmanju meru. Kolateralna korist je to što u kontekstu dinamičnog kolor-spektakla cele izložbe Mandićeva dela grade korisnu vizuelnu protivtežu.

Radovi Radiše Lucića su primer interdisciplinarnog likovnog umeća. Dovoljno spekulativne kreativnosti uneo je autor u zanimljive kompozicije kojim je obogatio lepezu likovnih obrazaca. Usput, pokazao je da realizam, transponovan kroz alegoriju i metaforu nadrealizma, uspeva da izrazi nestandardne ideje umetnika. Po ugledu na gipsano-plastične neravnine na slikama Miće Popovića, autor nastoji da aktivira vezu planimetrijske sa geometrijskim atributima umetničke slike. Nezavisno od toga u kojoj meri je ovde dostignut željeni domet, ovakva kombinovana tehnika, po nama, argument je više u aktuelnoj polemici zagovornika efemernog tekstil-dizajna, s jedne strane i protagonista klasičnog rečnika likovne umetnosti, s druge strane.